

Amendement

Raad	12-07-2016
8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Dagrecreatief medegebruik ook bij agrarische percelen *met waarden*

Extensief (dag-)recreatief medegebruik is: “een vorm van openluchtrecreatie waarbij vooral het landschap of bepaalde delen ervan sterk beleefd worden, waarbij weinig of geen gebouwde voorzieningen nodig zijn en waarbij tevens in het algemeen het aantal recreanten per oppervlakte-eenheid beperkt is, zoals wandelen, fietsen, verpozen en natuur- en landschapsbeleving; onder extensieve recreatie wordt in ieder geval niet begrepen lawaaisporten.”.

Toelichting

Wij vinden dat extensief dagrecreatief medegebruik ook op agrarische percelen *met waarden* toegestaan zou moeten zijn; dus niet alleen bij zuiver agrarische percelen.

Het college stelt het volgende:

“Voor boerengolf en ander ondergeschikt (dagrecreatief) medegebruik biedt het bestemmingsplan Buitengebied Texel 2013 voldoende mogelijkheden voor percelen die liggen in dat plangebied.

Het toestaan van dit gebruik in het in de zienswijze bedoelde agrarische gebied verstoort de schoonheid van de ‘agrarische cultuurwaarden’ binnen het ‘beschermd dorpsgezicht’.”

De heer Wierenga van [Land & Co](#) schreef in 2014 aan de gemeente (na een verzoek daartoe) o.a. het volgende:

*“Indien de invulling van het maïsstruinhof, doolhof, boerengolf of welke naam ook, beperkt is tot wandelen op tijdelijke (per jaar andere?) paden, al dan niet aan de rand, met of zonder entree en met of zonder educatieve elementen, waarbij het bedrijfsmatig agrarische gebruik en door handhaving van dit agrarisch gebruik de gebiedswaarden in stand blijven, dan is er sprake van dusdanig extensief medegebruik dat **geen strijdigheid heeft met (of onevenredige afbreuk doet aan) de bestemde waarden van bestemming of beschermd dorpsgezicht**. Openheid, perceelindeling en hoogteverschillen blijven immers gehandhaafd. Dit type extensieve gebruik is volgens mij altijd toegestaan.”*

Het hele advies is als [bijlage](#) toegevoegd.

Wij zien in boerengolf en ander ondergeschikt (dagrecreatief) medegebruik ook geen verstoring van de schoonheid van de ‘agrarische cultuurwaarden’ binnen het ‘beschermd dorpsgezicht’ en willen dat voor elk agrarisch perceel, buitengebied of dorpskern, met of zonder waarden, dezelfde regel geldt.

Dat leidt tot de volgende wijziging:

Besluit

artikel **5 Agrarisch met waarden** van het Bestemmingsplan Den Hoorn na ‘*met daaraan ondergeschikt:*’ als volgt te wijzigen:

- d. nutsvoorzieningen;
 - e. water;
 - f. **extensief dagrecreatief medegebruik;**
- met de daarbijbehorende:
- g. andere bouwwerken.

Advies Land & Co

Aan: gemeente Texel, tav dhr. Daniël Hendriks
Van: Helmer Wieringa, Land & Co
Over: gebruik perceel van de heer Lap
Datum: 20 juni 2014

Met toezending van concept memo inzake Maïsstruunhof van de heer A. Lap verzoekt u om een advies c.q. toets. Mijn informatie is ontleend aan deze memo. Ik heb de heer Lap niet over de situatie gesproken voor lokale informatie. De heer Lap heeft mij wel drie weken geleden geïnformeerd dat onze naam is genoemd. Volledigheidshalve kan ik melden dat een contact per email met de heer Lap in 2012 heeft geleid tot een vraag/antwoord over maïsdoelhoven op www.landregels.nl: zie bijlage. Wellicht dat dit voor u aanvullende informatie biedt.

De vraag betreft het gebruik van het maïssperceel voor een maïsstruunhof en gebruik van gronden voor boerengolf.

Naar aanleiding van uw vraag constateer ik.

- Het perceel ligt in vigerend bestemmingsplan Den Hoorn Beschermd Dorpsgezicht. Het perceel ligt niet in het Beschermd Stads- en dorpsgezicht ex art 20 Monumentenwet van 1966, aldus de memo.
De bestemming is 'gebied van ...waarde met agrarisch gebruik'. In voorbereiding is een nieuwe bestemming 'Agrarisch met waarde'. De vigerende bestemming stelt aldus dat het agrarisch gebruik de waarde dient. Met dat gebruik is grasland bedoeld, aldus de memo, omdat het plan een provinciale aanlegvergunning kent voor scheuren en niet voor het omzetten naar maïs.
- Het gebruik is thans maïs. Er is geen handhaving tegen het gebruik als maïssperceel in de memo genoemd.
- Het 'maïsstruunhof' (of welke naam ook: het gaat om de verschijningsvorm en het gebruik) bestaat uit een slingerend platgetreden pad in het maïssperceel. Er is geen (semi)verharding aanwezig; er zijn geen 'andere bouwwerken' aan de orde. Ik begrijp dat het struinen of wandelen door het maïssperceel moet bijdragen aan cultuurhistorische informatie van het gebied: ik lees niet dat hiervoor borden behoudens wellicht piketpaaltjes met een pijl, plaatje of cijfer, worden geplaatst.
De memo geeft aan dat wandelen rondom het gebied mogelijk is op bestaande paden. Er zijn geen nadere regels genoemd. Het wandelen op paden – ongeacht aantal wandelaars – doet derhalve geen afbreuk aan de waarden van het gebied.
- De memo licht toe dat de gemeente beleid heeft rond extensief dagrecreatief medegebruik zoals wandelen et cetera. In het in voorbereiding zijnde plan wordt extensief medegebruik op de gronden niet opgenomen; in het bestemmingsplan Buitengebied 2013 is dat wel in zekere vorm geregeld.
- De boerengolf bestaat in het algemeen uit het in groepjes van circa 6 personen (afhankelijk van de activiteit, het kunnen meer mensen zijn, maar geen 100) wandelen over agrarisch gebruikte weilanden waarbij een bal wordt geslagen naar een bepaald punt dat is aangegeven met een paal en bord (paal 1 m) en waarbij deze punten circa 100 m van elkaar zijn verwijderd. Er zijn geen andere bouwwerken.
- Ik ben niet nagegaan of de gemeente met het begrip agrarisch gebruik ook niet-bedrijfsmatig gebruik toestaat. Ik ga er vanuit dat met agrarisch gebruik bedoeld wordt op een bedrijfsmatige agrarische bedrijfsvoering als onderdeel van een agrarisch (bestemd) bedrijf. Agrarisch gebruik van percelen door burgers zou tot een andere nuancering leiden van wat ik hierna concludeer.

Aldus overweeg en concludeer ik het volgende.

- ➡ De waarden van openheid - dorpszicht en het agrarisch gebruik hangen nauw samen en zullen nauw blijven samenhangen. In de bestemming is duidelijk gesteld dat de waarden leidend zijn voor het agrarisch gebruik.
- In het algemeen worden gebruiksvormen van agrarische percelen gezien als 'extensief medegebruik' indien de agrarische productie (het winnen van gras, maïs, aardappels, groenten etc) en de bedrijfsmatige opzet ervan niet wijzigt. Kern is hier de continuïteit van een doelmatig gebruik voor agrarische bedrijfsvoering.

De naam of doel van dit medegebruik (voor recreatie, zorg, educatie of wat ook) is dan niet relevant. Het plaatsen van bouwwerken en speciale inrichtingsvoorzieningen zoals verhardingen doen in de regel afbreuk aan dit bedrijfsmatig gebruik.

- Kortom: wandelen of struinen over agrarisch gebruikte gronden zijn – of dit nu bestemd is of niet – in de regel als onderdeel van het agrarisch gebruik toegestaan mits het karakter van een doelmatig agrarisch gebruik niet ondergeschikt wordt en mits er door een ander gebruik niet indirect een wijziging van de bestemming plaatsvindt. Het feit dat ter plekke de cultuurhistorische waarde leidend is, doet hier niets aan af. Voor zover ik begrijp, blijft het perceel geschikt voor maïswinning of grasland, en blijft het agrarische gebruik op deze wijze dienend aan de cultuurhistorische waarde.
- Het is overigens een trend om steeds detaillistischer te regelen. Dit leidt vaak af van het vinden van een juiste 'hoofdregel' of beleidslijn. Het heeft in ieder geval geen zin om over details te spreken als een hoofdlijn niet helder is te verwoorden.
- Voor boerengolf als gebruiksvorm zoals ik hiervoor schetste, geldt hetzelfde. Ook dit past binnen het agrarisch bedrijfsmatig gebruik mits dit ook feitelijk de opzet is. Ik zie geen onderscheid met het struinen door een maïspanceel en daarmee zie ik voor boerengolf ook niet een andere relatie met de gebiedswaarde.
- Daarmee volgt de vraag wanneer het voorgestane gebruik van het maïsstruinhof, maïsdoolhof of boerengolf een extensief medegebruik is dat onder bovenstaande valt, of dat het een intensief medegebruik wordt dat een afweging vereist vanwege de waarden. Het eventueel oprichten van bouwwerken laat ik hier buiten beschouwing.

Zoals genoemd lijkt mij het eerste criterium liggen in het voortzetten van een bedrijfsmatig agrarisch gebruik, want dit dient ook de cultuurhistorische waarde.

Een tweede gedachte zou de bedrijfsmatigheid van de entree zijn. De ruimtelijke ordening kan een onderscheid maken in bedrijfsmatig, beroepsmatig of hobbymatig medegebruik of nevenactiviteit (vooral ter sturing van de gevolgen van de economische noodzaak van ontwikkelingen). In combinatie met het eerste criterium zou dit benoemd kunnen worden als ondergeschikte, niet bedrijfsmatige nevenactiviteit.

Een derde gedachte kan zijn het medegebruik te benoemen in de vorm van een oppervlaktepercentage, bijvoorbeeld 5%.

Een vierde gedachte sluit aan bij de 'intensiteit' in de zin van het aantal bezoekers. Het gaat dan om het aantal bezoekers dat op hetzelfde moment op het veld is. In de ruimtelijke ordening is het gebruikelijk om het aantal bezoekers te sturen door het aantal parkeerplaatsen vast te stellen. Ik kan me voorstellen dat dit op Texel niet werkt. Het vastleggen van het aantal bezoekers ben ik nog niet tegengekomen maar ik neem aan dat dit is af te spreken. In de landinrichting worden wel normen gebruikt voor normale wandel- en fietspaden (dat kan ik nagaan). Voor een perceel van 100 x 100 m met pad lijkt mij een momentopname tot 50 wandelende bezoekers nog extensief, hoewel 'natte vinger werk'. Mij werd de vraag gesteld: wat als er elk uur een bus met gasten wordt afgezet? Het maakt voor de ruimtelijke beleving niet uit of die personen per uur wisselen of voor langere tijd dezelfde personen zijn. Ingeval van een entreepoort of entreebewijs is dit makkelijk te reguleren. Een afgeleide en wellicht vijfde gedachte is de tijdelijke periode aan te geven waarin extensief of intensief gebruik kan plaatsvinden.

- Tot slot. Een intensief dagrecreatief gebruik dat structureel plaats vindt, moet volgens jurisprudentie zijn opgenomen in de bestemming als toegestaan gebruik, al dan niet met voorwaarden of na afwijking.

Eindbeoordeling

Ik heb begrepen dat de activiteit het wandelen of struinen op vooraf aangegeven en tijdelijke paden op de gewone grond (geen verharding) in het maïs of wandelen voor boerengolf in het weiland betreft. Bouwwerken zijn niet aan de orde. Het is bij dergelijke ontwikkelingen van essentieel belang te kijken naar de feitelijke activiteiten.

Indien de invulling van het maïsstruinhof, doolhof, boerengolf of welke naam ook, beperkt is tot wandelen op tijdelijke (per jaar andere?) paden, al dan niet aan de rand, met of zonder entree en met of zonder educatieve elementen, waarbij het bedrijfsmatig agrarische gebruik en door handhaving van dit agrarisch gebruik de gebiedswaarden in stand blijven, dan is er sprake van dusdanig extensief medegebruik dat geen strijdigheid heeft met (of onevenredige afbreuk doet aan) de bestemde waarden van bestemming of beschermd dorpsgezicht. Openheid,

perceelindeling en hoogteverschillen blijven immers gehandhaafd. Dit type extensieve gebruik is volgens mij altijd toegestaan.

Indien de invulling een bezoekersaantal per momentopname trekt dat 'intensief' genoemd moet worden, met handhaving van het agrarische hoofdgebruik, dan is er sprake van een mogelijke afbreuk.

Dat kantelmoment is moeilijk vast te stellen en slechts met goede ruimtelijke criteria in het bestemmingsplan vast te leggen. In overleg met de eigenaar denk ik dat het aantal bezoekers per tijdseenheid, tijdelijke periode en de wijze van monitoring moet zijn af te spreken.

H. Wieringa
hwieringa@landco.nl
0653 44